

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุย Guidelines on Sustainable Tourism Development of Ko Samui

ณฐอัมรัตน์ อินทบำรุง¹ และชมพูนุช หุ่นนาค²

Natthaammarat Inthabamrung¹ and Chompoonuch Hunnak²

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

² อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

E-mail: Ann6724@gmail.com, chompoonuch7229@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ (1) เพื่อวิเคราะห์ระดับองค์ประกอบการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุย และ (2) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน การวิจัยปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 478 คน ได้แก่ ประชาชนผู้ที่มีทะเบียนบ้านในเทศบาลนครเกาะสมุย จำนวน 398 คน และนักท่องเที่ยวจำนวน 80 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิจัยคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 16 คน ได้แก่ บุคลากรภาครัฐ ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และทำการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย (1) ด้านระดับองค์ประกอบการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุย พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมศึกษาในแหล่งท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว และด้านการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของชุมชน และ (2) ด้านแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุย ได้แก่ แนวทางที่หนึ่ง การพัฒนาทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว ควรปรับปรุงทัศนียภาพแหล่งท่องเที่ยว จัดทำคู่มือและออกกฎข้อบังคับให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตาม แนวทางที่สอง การพัฒนาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว ควรรักษาความสะอาดและจัดการขยะอย่างเป็นระบบ แนวทางที่สาม การพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว ควรรณรงค์ให้ผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติให้เสื่อมโทรมลงไป แนวทางที่สี่ การพัฒนาการตลาด สินค้าและบริการควรมีหลากหลายสามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยว แนวทางที่ห้า การพัฒนาการมีส่วนร่วม ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันค้นหาสาเหตุของปัญหา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมการตัดสินใจ และร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และแนวทางสุดท้าย การพัฒนาจิตสำนึก ควรจัดทำสื่อ เช่น คู่มือ แผ่นพับ เพื่อสร้างจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว

คำสำคัญ: การพัฒนาการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เกาะสมุย

Abstract

The two objectives of this study were to (1) examine levels of components of Ko Samui's sustainable tourism development; and (2) offer guidelines on the development of Ko Samui's sustainable tourism. This study employed a mixed-methods design with quantitative data collected by questionnaires with 398 residents, whose houses were registered in Ko Samui City Municipality, and 80 tourists, and statistically analyzed by percentage, mean, and standard deviation, and qualitative data collected by in-depth interviews with 16 individuals, including government officers, community leaders, and entrepreneurs, and analyzed by content analysis. Results: (1) on the levels of components of Ko Samui's sustainable tourism development, the components were rated high overall, and by dimension, the ranking from high to low included development of tourism conscience, development of tourism markets, development of tourism resources, development of

environmental education at tourist sites, development of tourism businesses, and development of community participation in tourism; and (2) on the guidelines on sustainable tourism development of Ko Samui's, the guidelines included the first guideline on the development of tourism resources by improving tourist sites' landscapes and creating and issuing compliance regulations for tourists, the second guideline on the development of tourist sites' environments by systematically maintaining cleanliness and managing waste, the third guideline on the development of tourism businesses by campaigning for entrepreneurs operating businesses with environmentally friendly practices, while not destroying nor degrading natural resources, the fourth guideline on the development of markets by diversifying products and services to attract tourists, the fifth guideline on the development of participation by relevant sectors jointly identifying root causes of problems, planning, operating, making decisions, and monitoring and evaluating tourism operations, and the last guideline on the development of conscience by creating media, such as manuals and pamphlets, that cultivate tourism conscience.

Keywords: Tourism development, sustainable tourism, Ko Samui

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยจากอดีตจนถึงปัจจุบัน รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก จะเห็นได้จากการที่ประเทศไทยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในการกำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาประเทศตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 1 (2504) เรื่อยมาจนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 12 (2560-2564) ซึ่งจากการที่ประเทศได้รับการพัฒนาไปตามแผนในการพัฒนาประเทศนั้น อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวก็จะเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีการเจริญเติบโตและพัฒนาและส่งผลให้민ักท่องเที่ยวทั้งคนไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เศรษฐกิจไทยมีการขยายตัวจากการท่องเที่ยว และทำให้รายได้ที่มาจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นรายได้หลักของประเทศอีกทางหนึ่ง

ถึงแม้ว่าในปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจไทยอยู่ในภาวะชะลอตัวตามเศรษฐกิจโลก แต่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยยังมีการเติบโตและขยายตัว จากสถิติตั้งแต่เดือน มกราคม 2562 จนถึง กันยายน 2562 มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติสะสมเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวน 29.46 ล้านคน ขยายตัวร้อยละ 3.51 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา และมีรายได้จากการท่องเที่ยว 1.42 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 3.45 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา รายได้สะสมจากการท่องเที่ยว เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยท่องเที่ยวในประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 116.30 ล้านคน -ครั้ง ขยายตัวร้อยละ 0.45 มีรายได้จากการท่องเที่ยว 0.79 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 1.92 จากช่วงเวลาเดียวกัน โดยมีรายได้รวมจากการท่องเที่ยวเป็น 2.22 ล้านล้านบาท ซึ่งขยายตัวร้อยละ ขยายตัว 2.90 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกัน (กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา, 2562)

อย่างไรก็ตาม จากการที่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีการขยายตัว และสร้างรายได้ให้กับประเทศ แต่สิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ตามมาคือผลกระทบ ที่เกิดจากการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นด้าน สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม สังคม ดังนั้นรัฐบาลก็เล็งเห็นและได้ให้ความสำคัญในการจัดการการท่องเที่ยว เห็นได้จากแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (2560-2562) ได้กำหนดวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2579 ไว้ว่า “ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลกที่เติบโตอย่างมีคุณภาพบนพื้นฐานความเป็นไทยเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน ” โดยมีหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวในการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วยการส่งเสริมความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (แผนพัฒนาการท่องเที่ยวฉบับที่ 2, 2562)

เกาะสมุยเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและมีแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมาก มีชายหาดสวยงาม รวมทั้งมีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ทั้งป่าไม้และแหล่งน้ำ อีกทั้งยังเต็มไปด้วยเรื่องราวและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่ดึงดูดให้อำเภอเกาะสมุยเป็นที่นิยมและมีชื่อเสียงในหมู่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศและได้รับการจัดอันดับจากเว็บไซต์ SmartTravelAsia.com ให้เป็นเมืองที่เหมาะสมกับการพักผ่อนอันดับ 8 ของโลกประจำปี 2560 ในอดีตนักท่องเที่ยวในอำเภอเกาะสมุยยังมีในปริมาณที่น้อย เนื่องจากการเดินทางไปเกาะสมุยยังเดินทางไม่สะดวกมากนัก การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเกิดขึ้นอย่างจริงจังในปี พ.ศ. 2528 โดยการกำหนดเป็นแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวในเกาะสมุย แต่ในปัจจุบัน การเดินทางไปเกาะสมุยเดินทางได้สะดวก ไม่ว่า จะโดยสารทางเรือที่มีบริการเรือข้ามฟากจากฝั่งแผ่นดินใหญ่ (ดอนสัก) ที่มีบริการถึง 2 ท่าเทียบเรือเฟอร์รี่ คือ ราชาเฟอร์รี่ และ ซีทรานเฟอร์รี่ ที่สามารถให้นักท่องเที่ยวข้ามฟากเพื่ออำนวยความสะดวกกับนักท่องเที่ยวและยังมีบริการข้ามฟากกับเรือโดยสารขนาดเล็กที่ใช้เวลาน้อยกว่าเรือโดยสารขนาดใหญ่ อีกทั้ง โดยสารทางเครื่องบิน จากการคมนาคมที่สะดวกและการส่งเสริมการท่องเที่ยว จึงได้ส่งผลให้การท่องเที่ยวในเกาะสมุยขยายตัว เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นซึ่งในช่วงระยะเวลา 7 ปีที่ผ่านมา หรือช่วงปีระหว่างปี พ.ศ. 2555-2561 จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นกว่าเท่าตัว จากประมาณ 1.2 ล้านคน เป็น 2.7 ล้านคน แสดงให้เห็นถึงการเติบโตอย่างต่อเนื่องเฉลี่ยร้อยละ 14 ต่อปี ซึ่ง ปี พ.ศ. 2561 ที่ผ่านมามีจำนวนนักท่องเที่ยวกว่า 2.7 ล้านคน ที่มาเที่ยวเกาะสมุยได้สร้างมูลค่าทางการท่องเที่ยวมากกว่า 6.2 พันล้านบาท โดยนักท่องเที่ยวร้อยละ 90 เป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติ และร้อยละ 10 เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย (เทศบาลเกาะสมุย, 2562) จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นนั้นได้ส่งผลทำให้เกิดจำนวนโรงแรมและที่พักและจำนวนเงินตราต่างประเทศที่หมุนเวียนในเกาะสมุยมีปริมาณที่เพิ่มขึ้น แต่ในทางกลับกันผลที่ตามมาจากการส่งเสริมและกระตุ้นการท่องเที่ยวส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านวัฒนธรรม นั่นคือ บริบทวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนจากการเกษตร การประมง การค้าขาย ที่เป็นอาชีพหลักของคนบนเกาะ กลายมาเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวให้กลายเป็นรายได้หลัก ทำให้เกิดการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวจึงขยายตัวอย่างรวดเร็ว เป็นผลทำให้เกิดการซื้อขายกรรมสิทธิ์ในที่ดินแก่นักลงทุนทั้งชาวไทยและต่างชาติเพื่อประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวแต่การเติบโตเป็นเมืองท่องเที่ยวโดยขาดการจัดการที่ดีทำให้เกิดผลกระทบต่อวัฒนธรรมและวิถีดั้งเดิม โบราณสถานขาดการดูแลและเอาใจใส่ (วิษุตา ให้เจริญ, 2554) อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการท่องเที่ยว เช่น ผู้ประกอบการเอกชนปล่อยน้ำเสียลงทะเล ขยะเกลื่อนกลาดและส่งกลิ่นเหม็น มีการลักลอบขุดเจาะหน้าดิน เป็นต้น (ประภัสสร โยธารักษ์, 2557) ทำให้ระบบนิเวศถูกทำลาย จนความเป็นเอกลักษณ์สีเขียวของเกาะสมุยได้เลือนหายไป ซึ่งจะเห็นได้จากการ มีสิ่งปลูกสร้างต่างๆ สร้างขึ้นจำนวนมากมาย โดยไม่ได้คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ทำให้สิ่งแวดล้อมและธรรมชาตินั้นหายไป (สิริภัทร โชติช่วง และคณะ, 2560) นอกจากนั้นปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะสมุย ยังเห็นว่า ด้านคมนาคมไม่จำเป็นจะเป็นการขนส่งทางบก ทางน้ำ และ ทางอากาศ ได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์จากประชาชนและนักท่องเที่ยว ซึ่งปัญหาที่พบ อาทิเช่น พื้นผิวถนนขรุขระไม่เรียบ ไม่ได้มาตรฐาน ถนนแคบ แสงสว่างริมทางน้อย ป้ายบอกทางไม่ชัดเจน การจราจรติดขัด ด้านสาธารณูปโภค ระบบสาธารณูปโภค ในเกาะสมุยยังประสบปัญหาขาดการบริหารจัดการที่ดี ไม่มีความพร้อมที่จะรองรับแผนการพัฒนาท่องเที่ยว อาทิเช่น ขาดแคลนน้ำใช้ในฤดูแล้ง น้ำประปาไม่สะอาด ไฟฟ้าดับบ่อย น้ำท่วมถนน และชุมชนแออัด ด้านความมั่นคง ได้แก่ปัญหาด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว เช่น การเรียกเก็บเงินเกินราคาของรถTaxi การชิงทรัพย์และทำร้ายนักท่องเที่ยว และปัญหาหญิงขายบริการหลอกลวง ขโมยทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว (ประภัสสร โยธารักษ์, 2557)

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาระดับองค์ประกอบการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุย เพื่อได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะสมุย ให้เกิดพัฒนาการท่องเที่ยวให้ประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน และเพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มและพฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติที่ต้องการความเป็นธรรมชาติของสถานที่ท่องเที่ยวและใส่ใจสิ่งแวดล้อม สังคม ชุมชน วัฒนธรรมและความเป็นอดีตของชุมชนมากขึ้น รวมไปถึงเป็นการเสนอแนะแนวทางให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำข้อมูลไปพัฒนานโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ส่งผลให้เกิดการสร้างรายได้ กระจายรายได้สู่ชุมชน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดท่องเที่ยวระดับโลกได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ระดับองค์ประกอบการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุย
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน การวิจัยเชิงปริมาณเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 478 คน ได้แก่ ประชาชนผู้ที่มีทะเบียนบ้านในเทศบาลนครเกาะสมุย จำนวน 398 คน และนักท่องเที่ยวจำนวน 80 คน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากบุคลากรภาครัฐ ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการ รวมทั้งสิ้น 16 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 สำหรับประชาชนที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในเทศบาลนครเกาะสมุยและฉบับที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งสำหรับนักท่องเที่ยวผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็นแบบสอบถามฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษโดยแต่ละฉบับมีรายละเอียดดังนี้

ฉบับที่ 1 สำหรับประชาชนแบ่งออกเป็น 4 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับองค์ประกอบการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุย โดยแบ่งเป็น 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมศึกษาในแหล่งท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น และด้านการพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามองค์ประกอบหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน 6 ด้านได้แก่ ด้านการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมศึกษาในแหล่งท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยว ด้านการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น และด้านการพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่นๆ

ฉบับที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามองค์ประกอบหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน 6 ด้านได้แก่ ด้านการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมศึกษาในแหล่งท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยว ด้านการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น และด้านการพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่นๆ

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) ซึ่งแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีเนื้อหาดังต่อไปนี้ ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับองค์ประกอบการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุย โดยแบ่งเป็น 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมศึกษาในแหล่งท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น และด้านการพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ตามองค์ประกอบหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน 6 ด้านได้แก่ ด้านการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมศึกษาในแหล่งท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยว ด้านการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น และด้านการพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว ส่วนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุย ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้ 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดประเด็นและสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย 3) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ 4) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 5) นำแบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหาและการใช้ภาษา 6) นำแบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์มาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ จากผู้เชี่ยวชาญจัดทำแบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

การทดสอบเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบรูปแบบของคำถาม การใช้ภาษา ความชัดเจนของข้อความ ความเหมาะสม และความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย โดยใช้ดัชนีค่า IOC (Index of item objective congruence) ซึ่งเป็นค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามหรือค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ผลการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม มีค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ 1.00
2. การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) แบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว นำไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นกับประชาชนที่มีทะเบียนอยู่ในเทศบาลนครเกาะสมุย แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha's coefficient- α) ซึ่งแบบสอบถามทั้งฉบับได้ผลค่า $\alpha = 0.97$

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ทำให้ได้ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมมาได้เป็นข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจึงได้ทำการแยกวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วนดังนี้

ข้อมูลเชิงปริมาณ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากนั้นนำผลสรุปข้อมูลในประเด็นเนื้อหาที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ มาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยแบ่งออกเป็นตรวจสอบภายในและการตรวจสอบภายนอก จำแนกและจัดระบบข้อมูล ซึ่งในการตรวจสอบภายใน ผู้วิจัยนำเสนอคำอธิบาย โดยไม่ได้ละเลยประเด็นใดประเด็นหนึ่ง หรือโน้มเอียงไปทางประเด็นใดประเด็นหนึ่ง อีกส่วนได้ทำการตรวจสอบภายนอก ด้วยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation) โดยประยุกต์ใช้การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (methodological triangulation) ซึ่งเป็นการใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ กัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน หลังจากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุปผลโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอุปนัยหรือเชิงตรรกะ (inductive analysis) ซึ่งเป็นการตีความสร้างข้อสรุปจากการสัมภาษณ์ที่ได้ทำการบันทึกไว้โดยเนื้อหา เพื่อหาข้อสรุปให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์โดยนำเสนอข้อมูลเป็นข้อความแบบบรรยายและความเรียงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับองค์ประกอบการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามองค์ประกอบพบว่า 1) ด้านการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และข้อที่ได้คะแนนสูง คือเกาะสมุยมีความเป็นเอกลักษณ์โดดเด่น หาดทรายขาว น้ำทะเลใส ยังคงความเป็นธรรมชาติ รองลงมาคือแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต ที่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ดั้งเดิมของเกาะสมุย กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวก็มีความหลากหลาย มีระบบสาธารณูปโภคเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 3 กลุ่มที่ให้ข้อมูลว่าเกาะสมุยมี หาดทรายขาว น้ำทะเลใส สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศยังคงมีความเป็นธรรมชาติ การเดินทางมาท่องเที่ยวมีการพัฒนาและสะดวกสบาย ร้านที่ให้บริการในด้านอุปโภคและบริโภค มีเพียงพอให้บริการ ส่วนข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุดคือสภาพพื้นผิวของเส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาตรฐานไม่ขรุขระ ไม่เป็นหลุมเป็นบ่อสอดคล้องกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ว่าเส้นทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวยังมีปัญหาเรื่องพื้นผิวถนนขรุขระ 2) ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับมากข้อที่ได้คะแนนมากที่สุดคือชุมชนให้ความสำคัญในการตระหนักรู้และรักษาฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ให้ข้อมูลว่าประชาชนในพื้นที่และผู้ประกอบการมีความตระหนัก ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดบริเวณชายหาดของเกาะสมุยทำให้บริเวณชายหาดของเกาะสมุยยังคงสะอาดไม่สกปรก ส่วนข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุดคือแหล่งท่องเที่ยวของเกาะสมุยไม่มีอาคารสูงหรือสิ่งก่อสร้างที่บดบังบริเวณชายหาดยังสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ให้ข้อมูลว่ายังพบเห็นผู้ประกอบการบางรายมีการสร้างอาคารที่พักติดต่อนอกแนวถนน 3) ด้านการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่ได้คะแนนมากที่สุดคือ ผู้ประกอบการร้านอาหารและบันเทิงปรุงอาหารอย่างถูกสุขลักษณะอนามัยและปลอดภัย รองลงมาคือผู้ประกอบการขนส่งใช้เครื่องยนต์ที่ไม่ก่อมลพิษทั้งทางอากาศเสียงและน้ำ ผู้ประกอบการร้านอาหารและบันเทิงไม่ใช้วัตถุอันตรายปามาปรุงอาหาร ซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ให้ข้อมูลว่าร้านอาหารและสถานบันเทิง ปรุงอาหารอย่างถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ผู้ประกอบการขนส่งยานพาหนะก็ไม่มีการปล่อยควันดำ การใช้ภาชนะใส่อาหารและเครื่องดื่มก็มีการใช้ภาชนะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ ส่วนข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุดคือผู้ประกอบการที่พักโรงแรม ร้านอาหารมีการสร้างอาคารที่ไม่ปิดกันไม่รบกวนพื้นที่สาธารณะและไม่ขวางทางระบายน้ำซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือร้านอาหาร บางรายมีการสร้างอาคารที่ปิดกันทางลงชายหาด รวมถึงมีการก่อสร้างบนภูเขา เห็นเป็นสิ่งก่อสร้างและไม่กลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงผู้ประกอบการรายย่อยบางรายยังมีการแอบปล่อยน้ำเสียขยะลงคลอง ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณชุมชนแออัด 4) ด้านการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่ได้คะแนนมากที่สุดคือ เกาะสมุยมีแหล่งท่องเที่ยวเช่น ชายหาด น้ำตก ภูเขา มีความสวยงามพร้อมเสนอให้นักท่องเที่ยว รองลงมาคือมีกิจกรรมท่องเที่ยวที่หลากหลายไม่ว่าจะดำน้ำ พายเรือ ปีนเขา ตกหมึก ให้นักท่องเที่ยว ถัดมาคือมีที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆพร้อมให้บริการ มีโฆษณาทางการท่องเที่ยวของเกาะสมุยผ่านสื่อต่างๆไม่ว่าจะเป็นสื่อออนไลน์ต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ให้ข้อมูลว่า เกาะสมุยมีความพร้อมในด้านความสวยงามของธรรมชาติที่และมีความพร้อมในการให้บริการนักท่องเที่ยวในเรื่อง ที่พัก ร้านอาหารเครื่องดื่มและสถานบันเทิงต่าง และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ไฟฟ้า สัญญาณอินเทอร์เน็ต ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในปัจจุบันของเกาะสมุย สามารถหาข้อมูลสืบค้นได้ง่ายจากอินเทอร์เน็ตผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ เพจ เว็บไซต์ และการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวหรือมีการนำเสนอขายสินค้าที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว มีหลากหลายภาษาที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติได้ทำการศึกษาข้อมูล อีกทั้งยังพบว่าข้อคำถามที่ได้คะแนนน้อยคือราคาค่าที่พัก อาหาร และค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของเกาะสมุยมีความเหมาะสมนั้นยังสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ให้ข้อมูลว่าผู้ประกอบการบางรายยังมีการเอาเปรียบนักท่องเที่ยวในเรื่องค่าเช่ารถ ค่าเช่าที่พัก ค่าเช่าเรือไปเที่ยวตามเกาะต่างๆ หรือการซื้อโปรแกรมดำน้ำต่างๆยังอยู่ในราคาค่อนข้างสูง 5) ด้านการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับมากนั้นผู้วิจัยพบว่าไม่สอดคล้องกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ยังคงพบว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนถึงแม้ว่าจะมีเพิ่มขึ้นแต่ก็ยังพบว่าชุมชนมีส่วนร่วมน้อย ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้ข้อมูลไว้ว่า การมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของชุมชนบางชุมชนยังน้อยมาก เนื่องจากคนในชุมชนบางชุมชนคิดว่าเขาไม่ได้มีส่วนได้ส่วนเสียอะไร

จากการท่องเที่ยว พวกเขายังคงประกอบอาชีพ ทำสวนทำไร่และสามารถอยู่ได้ด้วยตนเอง แต่ในบางชุมชนก็พบว่าชาวบ้านได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเข้ามาแสดงความคิดเห็น บอกปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนหรือความต้องการของชุมชนโดยการเข้าร่วมประชุม ที่ทางภาครัฐได้จัด ซึ่งบางชุมชนที่เข้าร่วมก็เพราะชุมชนมีความตระหนักว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวส่งผลต่อการดำเนินชีวิต6) ด้านการพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีคะแนนมากที่สุดคือท่านได้ช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้อยู่สภาพที่เหมาะสม รองลงมาคือท่านตระหนักถึงประโยชน์ของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุยที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม และท่านมีความรักและหวงแหนแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ของเกาะสมุยตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญที่ให้ข้อมูลไว้ว่า ในปัจจุบันจิตสำนึกของประชาชนของเกาะสมุยได้มีความตระหนักและรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้มาจากการพัฒนาการท่องเที่ยว ทำให้ประชาชนของเกาะสมุยเกิดเป็นความหวงแหน มีจิตสำนึกในการรักบ้านเกิดเพิ่มมากขึ้น พยายามและช่วยกันรณรงค์ในเรื่องความสะอาด การทิ้งขยะ การจัดการสิ่งปฏิกูล รวมถึงการดูแลสิ่งแวดล้อมของเกาะสมุยให้มีความเป็นธรรมชาติและคงความเป็นเอกลักษณ์ของเกาะสมุยให้มากขึ้น

2. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุย ได้แก่ ด้านการพัฒนาทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว ควรปรับปรุงทัศนียภาพแหล่งท่องเที่ยว จัดทำคู่มือและออกกฎข้อบังคับให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตาม ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว ควรรักษาความสะอาดและจัดการขยะอย่างเป็นระบบ ด้านการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว ควรรณรงค์ให้ผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติให้เสื่อมโทรมลงไป ด้านพัฒนาการตลาด สินค้าและบริการควรมีหลากหลายสามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาการมีส่วนร่วม ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันค้นหาสาเหตุของปัญหา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมการตัดสินใจ และร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และด้านการพัฒนาจิตสำนึก ควรจัดทำสื่อ เช่น คู่มือ แผ่นพับ เพื่อสร้างจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว

สรุป และอภิปรายผล

การอภิปรายผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์ระดับองค์ประกอบการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุย โดยผู้วิจัยอภิปรายผลตามองค์ประกอบการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สามารถอภิปรายผลดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว

องค์ประกอบการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุยด้านการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ เกาะสมุยมีความโดดเด่นเรื่อง หาดทรายขาว น้ำทะเลใส รวมถึงความเป็นธรรมชาติ มีเอกลักษณ์ในเรื่องวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ในการจัดเทศกาลหรือกิจกรรมมีความเหมาะสม ระบบสาธารณูปโภครวมถึงร้านอาหารด้านอุปโภคและบริโภคมีเพียงพอให้บริการนักท่องเที่ยว ตลอดจนมีป้ายบอกทางและบอกจุดอันตราย สภาพเส้นทางของเกาะสมุยอยู่ในระดับมาตรฐาน และมีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับพิศมัย จารุจิตติพันธ์ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศักยภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเกาะสมุย พบว่า เกาะสมุยมีศักยภาพในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในองค์ประกอบด้านพื้นที่และแหล่งท่องเที่ยว อยู่ระดับสูง คือมีความโดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติทางทะเล หาดทรายและแสงแดดและยังสอดคล้องกับอิสระพงษ์ พลธานี และ อุมาพร บุญเพชรแก้ว (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง องค์ประกอบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลเกาะหมาก จังหวัดตราด พบว่ากิจกรรมของเกาะหมากมีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมและมีความปลอดภัย สิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวคือ แหล่งท่องเที่ยวของเกาะหมากมีความสะอาดและธรรมชาติที่สวยงาม อีกทั้งแหล่งท่องเที่ยวมีมาตรการด้านความปลอดภัยและระบบเตือนภัยมาก สิ่งอำนวยความสะดวกและองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมและเพียงพอคือ มีจำนวนร้านอาหารที่เพียงพอต่อปริมาณนักท่องเที่ยวและ สามารถเดินทางเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก ในทางกลับกันยังพบว่า ค่าบริการทางเครื่องบินยังมีค่าใช้จ่ายที่สูง เส้นทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งพื้นผิวถนนขรุขระ ถนนลื่นจากน้ำขยะส่งผลทำให้เกิดอุบัติเหตุ แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งไม่สามารถเข้าได้หรือลงเล่นน้ำหากไม่ได้เข้าพักในโรงแรม ร้านอาหารหรือโรงแรมที่พักมีนายทุนต่างชาติเข้ามา

ดำเนินกิจการส่งผลให้นักท่องเที่ยวต่างชาติที่ทำการเช่าหรือหาที่พักมาจากประเทศต้นทาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาศักยภาพทางการท่องเที่ยวและจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่เกาะพะงัน พบว่าปัญหาสำคัญของเกาะพะงันที่ต้องแก้ไขเร่งด่วนคือ ปัญหานายทุนต่างชาติ ปัญหาอุบัติเหตุ

1.2 ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

องค์ประกอบการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุยด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้ความสำคัญในการตระหนักรู้และรักษาฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่และให้ความสำคัญในการอนุรักษ์และรักษาวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี อีกทั้งมีมาตรการป้องกันเรื่องการบุกรุกที่ดินชายหาดสาธารณะ เรื่องการปลูกสร้างอาคารที่ขัดต่อสภาพแวดล้อมหรือทำลายทัศนียภาพของเกาะสมุยและเรื่องการจัดสิ่งปลูกสร้าง แหล่งท่องเที่ยวของเกาะสมุยส่วนใหญ่ไม่มีการตัดแปลงธรรมชาติโดยฝีมือมนุษย์ แหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายหาดส่วนใหญ่สะอาด น้ำไม่เสีย เสียไม่ดัง ชยะไม่เกลื่อนกลาดเป็นต้น รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวของเกาะสมุยส่วนใหญ่ไม่มีอาคารสูงหรือสิ่งก่อสร้างที่บุกรุกบริเวณชายหาดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรจิรา สุขบรรจง (2559) ซึ่งได้ทำการศึกษารื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวของหนานแดง อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง พบว่า หนานมดแดงมีการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสังเกตจากการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างภายในพื้นที่ เช่น การสร้าง ห้องพัก โคมสแตย์หรืออาคารจะมีการสร้างล้อมรอบต้นไม้ ไม่มีการตัดทำลาย มีการรณรงค์ ให้มีการปลูก ต้นไม้เพิ่มเติม อีกทั้งประชาชนมีการช่วยกันดูแลรักษาความ สะอาดแม่น้ำลำคลอง นอกจากนี้ยังพบว่า แหล่งท่องเที่ยวของเกาะสมุยบางแห่งมีการตัดแปลงธรรมชาติโดยฝีมือมนุษย์ มีการปล่อยน้ำเสียและขยะลงทะเล และยังมีการสร้างอาคารที่พักขัดต่อสภาพแวดล้อมหรือทำลายทัศนียภาพ เช่น การสร้างที่พักหรือหมู่บ้านบนภูเขา รวมถึงการรื้อทำลายหาดหรือที่สาธารณะซึ่งสอดคล้องกับ สutti เสรีฐิติ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในชุมชนคลองโคน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า การสร้างที่อยู่อาศัยมีการรื้อทำลายคลอง ส่วนใหญ่ชุมชนคลองโคนจะอาศัยอยู่ริมน้ำสักร้าทำให้มีการทำบันไดลาดจากบ้านลงมายังแม่น้ำส่วนริสอร์ทมีการสร้างรื้อสักร้าเข้าไปในป่าโกงกางบริเวณริมน้ำส่งผลให้ธรรมชาติบริเวณดังกล่าวเสียหายและมีการทิ้งน้ำเสียและขยะลงแม่น้ำ

1.3 ด้านการพัฒนารูขี้อยู่ท่องเที่ยว

องค์ประกอบการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุยด้านการพัฒนารูขี้อยู่ท่องเที่ยว พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ผู้ประกอบการร้านอาหารและบันเทิงปรุงอาหารอย่างถูกสุขลักษณะอนามัยและปลอดภัยและไม่ใช้วัตถุดิบจากสัตว์ป่ามาปรุงอาหาร ตลอดจนใช้ภาชนะใส่อาหารและเครื่องดื่มที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้และลดการใช้ถุงพลาสติกและกล่องโฟมในการห่อหุ้มอาหาร รวมถึงมีการกักน้ำเสียขยะได้เหมาะสม ผู้ประกอบการขนส่งใช้เครื่องยนต์ที่ไม่ก่อมลพิษทั้งทางอากาศและน้ำ ไม่ปล่อยควันดำ เสียเครื่องยนต์ไม่ดังเกินควร ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวปฏิบัติตามกฎข้อบังคับและคำนึงเอกลักษณ์และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม สินค้าที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยวของเกาะสมุยผลิตมาจากวัสดุเหลือใช้หรือวัตถุดิบที่มีอยู่ในพื้นที่ และไม่มีการจำหน่ายสินค้าที่ระลึกจากสัตว์และพืชในทะเล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอีเบอร์ Eber, 1993 ที่กล่าวไว้ว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน คือลดการบริโภคและใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็นกับการลดของเสีย (Reducing Over Consumption and Waste) ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันวางแผนการจัดการการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพหรือจัดหาทรัพยากรอื่นที่มีคุณสมบัติ และมีคุณภาพเหมือนกันใช้ทดแทนกันได้ เพื่อลดการใช้ทรัพยากรที่หายาก ส่วนการลดของเสีย เช่น การใช้ซ้ำและการแปรรูปกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (Reuse Renew Recycle) ส่วนขยะปฏิภูลต้องหาวิธีการจัดการโดยการแยกประเภทขยะโดยที่ขยะเปียกอาจนำไปทำปุ๋ยอินทรีย์และนำหมักปุ๋ยจุลินทรีย์ได้ ส่วนขยะแห้งอาจนำระบบการหมุนเวียนการใช้ อีกทั้งพบว่าไม่สอดคล้องกับพรโพลิน ทวยเจริญ และ อภิรัตน์ กังสดารพร (2562) ได้ทำการศึกษารื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนใน อ.เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี ผลการศึกษารื่องพบว่าเกิดความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมและทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวเนื่องจากเติบโตของการท่องเที่ยวโดยที่ความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติได้ปรากฏชัดเจน คือ บริเวณชายหาดที่จัดเป็นพื้นที่ไว้บริการท่องเที่ยวสำหรับชาวต่างชาติ มีการปลูกสร้างโรงแรม รีสอร์ท สถานบันเทิง และร้านค้าอำนวยความสะดวกต่างๆ ไว้บริการนักท่องเที่ยวตามบริเวณชายหาดต่าง ๆ

เช่น บริเวณ หาดรีน ซึ่งเป็นชายหาดที่ใช้จัดงานปาร์ตี้ฟูลมูน มีขยะหลังจากงานปาร์ตี้โย๊ะ น้ำในทะเลก็เริ่มเน่าเสียจากเศษขยะที่ลอยน้ำ

1.4 ด้านการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยว

องค์ประกอบการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุยด้านการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยว พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ในพื้นที่ของเกาะสมุยมีแหล่งท่องเที่ยวเช่น ชายหาด น้ำตก ภูเขาที่สวยงาม กิจกรรมท่องเที่ยวที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นดำน้ำ พายเรือ ปีนเขา ตกหมึก ที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆพร้อมเสนอให้นักท่องเที่ยว ในปัจจุบันเกาะสมุยมีโฆษณาทางการท่องเที่ยวผ่านสื่อต่างๆไม่ว่าจะเป็นสื่อออนไลน์ต่างๆ เว็บไซต์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุโทรทัศน์ทำให้แหล่งท่องเที่ยวเกาะสมุยเป็นที่รู้จัก รวมถึงมีช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวเช่นโปรแกรมดำน้ำ จอที่ปัก จอตัวเรือผ่านตัวแทนและอินเทอร์เน็ตทำให้สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ง่ายโดยผ่านสื่อออนไลน์ เช่น โลก เฟสบุ๊ค เว็บไซต์ ตลอดจนมีการใช้ภาษาที่หลากหลายภาษาในส่งเสริมการขายทางการท่องเที่ยวและสถานที่ท่องเที่ยว และการประชาสัมพันธ์สามารถสร้างภาพพจน์และความประทับใจให้นักท่องเที่ยว และราคาค่าที่พัก อาหาร และค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวมีให้เลือกตามความเหมาะสม และความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ สุเทพ สิงห์มาพะ (2560) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในมุมมองของผู้ประกอบการท่องเที่ยว และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลกมลา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจ ที่พักแรม ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว ผู้ประกอบการธุรกิจนันทนาการ และที่เป็นตัวแทนองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ จัดให้มีการเผยแพร่ สถานที่ท่องเที่ยวทางสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ จัดนิทรรศการ เผยแพร่สถานที่ท่องเที่ยว การพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยว ในทางกลับกันผู้วิจัยยัง พบว่า ราคาสินค้าที่พัก อาหารเครื่องดื่มและค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว เช่น ค่าบริการรถ Taxi การเช่าเรือไปเที่ยวตามเกาะต่างๆ หรือการซื้อโปรแกรมดำน้ำต่างๆ ยังอยู่ในราคาค่อนข้างสูง ซึ่งสอดคล้องกับ เอกชัย ชำนินา (2019) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ของจังหวัดภูเก็ต สิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ คือ ค่าใช้จ่ายสูง

1.5 ด้านการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของชุมชน

องค์ประกอบการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุยด้านการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของชุมชน พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุ โดยศึกษาสาเหตุของปัญหาหรือผลกระทบและสังเกตผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยว รวมถึงได้แจ้งปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้องค์การหรือหน่วยงานที่ดูแลการท่องเที่ยวทราบโดยตรงและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาเมื่อมีการประชุมหรือในเวทีประชาคมระดมความคิดเห็นตลอดจนเสนอแนวทางแก้ไขปัญหามาให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลในการพัฒนาการท่องเที่ยว ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติและดำเนินกิจกรรม โดยแสดงความคิดเห็น เข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติตามแผนอีกทั้งให้ความร่วมมือแก่ภาครัฐและเอกชนในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่างๆในการพัฒนาการท่องเที่ยว ตลอดจนชักชวนให้คนอื่นเข้าไปร่วมทำกิจกรรมหรือโครงการ ชุมชนได้เข้าร่วมในการตัดสินใจโดยเข้าร่วมในการลงมติและตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวในที่ประชุมเกี่ยวกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ชุมชนเข้าร่วมใช้ผลประโยชน์ โดยได้รับประโยชน์จากระบบสาธารณูปโภคที่ดีขึ้นและการอนุรักษ์ธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมตลอดจนมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการใช้จ่ายใช้สอยของนักท่องเที่ยวไม่ว่าจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์งานฝีมือหรือสินค้าการเกษตร/แปรรูปอาหารตลอดจนการบริการต่างๆที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยว ชุมชนได้เข้าร่วมในการและประเมินผล โดยติดตามระหว่างการทำโครงการหรือกิจกรรมการท่องเที่ยวและเข้าร่วมงานกับหน่วยงานราชการในการประเมินผลความสำเร็จของกิจกรรมหรือโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับ พรไพณีน หวยเจริญ และอภิรัตน์ กังสดารพร (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนใน อ.เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี ผลการศึกษายังพบว่า ชาวบ้านในชุมชนมีส่วนร่วมอย่างมากในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน การมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนได้แก่การเข้าร่วมอบรม การไปศึกษาดูงาน นอกจากนี้พบว่าชาวบ้านตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่กับคนใน

ชุมชนอย่างยั่งยืน ตลอดไป และในการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในเรื่องนี้ถือว่าชาวบ้านในชุมชนให้ความสนใจและตระหนักถึงความสำคัญเป็นอย่างมาก ซึ่งส่งผลกระทบเชิงบวกในด้านการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนให้สามารถพึ่งตนเองได้ เน้นการให้คนท้องถิ่นมีงานทำมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการ แบ่งผลประโยชน์กันอย่างเป็นธรรม โปร่งใส ไม่ถูก ผูกขาดโดยคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยการที่ชาวบ้านตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากขึ้นเนื่องจากสภาพความเสื่อมโทรมของทรัพยากรที่เกิดจากการท่องเที่ยวที่ผ่านมา ความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม ทางธรรมชาติที่ปรากฏชัดเจน

1.6 ด้านการพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว

องค์ประกอบการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุยด้านการพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวรู้สึกถึงและวางแผนแหล่งท่องเที่ยวต่างๆของเกาะสมุย และตระหนักถึงประโยชน์ของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุยที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม จึงช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้อยู่สภาพที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับจันทร์จิรา สุขบรรจง (2559) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวของหนานแดง อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง ผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ท่องเที่ยวหนานแดง อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง พบว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่หนานแดงมีจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวโดยการเอาใจใส่ทรัพยากรทางธรรมชาติในพื้นที่ ช่วยอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพื้นที่ ร่วมกันรักษาความสะอาดทั้งบนดินและแม่น้ำลำคลอง รวมไปถึงธรรมาภิบาลและประชาสัมพันธ์ให้มีการทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมมือกันปลูกต้นไม้เพิ่มเติม และหลีกเลี่ยงการตัดต้นไม้ในพื้นที่เมื่อมีการก่อสร้างเกิดขึ้น ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมโดยจะมีการคัดแยกขยะสร้างบ่อดักไขมัน บ่อบำบัดน้ำเสีย และทางเทศบาลตำบล ลานหอยจะทำการคัดแยกขยะพร้อมนำไปเผาด้วยเตาเผาไร้มลพิษในทางกลับกัน ผู้วิจัยยังพบว่า ผู้ประกอบการบางรายไม่มีจิตสำนึกโดยยังคงมีการปล่อยน้ำเสียลงทะเล ไม่มีความรักและการหวงแหนแหล่งท่องเที่ยวของเกาะสมุย ซึ่งสอดคล้องกับ เอกชัย ชำนินา (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ของจังหวัดภูเก็ต พบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต คือจากการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำนัลจัดระเบียบอย่างเป็นระบบ ขาดพื้นที่ดำเนินการก่อสร้างสถานที่การกำนัลจัดระเบียบส่งผลให้ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายมากขึ้นจากปริมาณขยะจากการท่องเที่ยว มีความเสียหายของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลปริมาณขยะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีขยะสะสมรอบการบริหารจัดการเป็นจำนวนมาก

2. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุย

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุยตามองค์ประกอบการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมีดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุยด้านการพัฒนาทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว คือ ควรมีการใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อป้องกันไม่ให้แหล่งท่องเที่ยวของเกาะสมุยเสียหาย ควรมีการบูรณะซ่อมแซมและปรับปรุงภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวของเกาะสมุย ควรมีการจัดทำคู่มือเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเกาะสมุยแจกให้แก่นักท่องเที่ยว ควรมีการรักษาความสะอาดในแหล่งท่องเที่ยวของเกาะสมุย และควรมีการออกกฎข้อบังคับสำหรับการปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยวดังที่อีเบอร์ (Eber, 1993) กล่าวว่า หลักการพื้นฐาน (Principles) ของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องควรจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวและการบริการการขาย (Marketing Tourism Responsibly) โดยการจัดเตรียมข้อมูลต้องมีความพร้อมและเพียงพอซึ่งคู่มือในการบริการข่าวสารการท่องเที่ยวต่อการเผยแพร่อาจจัดทำในรูปแบบหรือสื่อทัศนูปกรณ์ต่างๆ เช่น หนังสือคู่มือแผ่นพับ คู่มือการท่องเที่ยว วีดีโอ แผ่นซีดีรอม เป็นต้น และยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2564) ยุทธศาสตร์ที่ 5.2 กล่าวคือปรับปรุงกฎหมายข้อบังคับและมาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยว และการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง อีกทั้งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐในการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง กำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน ส่งเสริมการปฏิบัติตาม กฎหมายและข้อระเบียบด้านการท่องเที่ยวต่างๆ ประชาสัมพันธ์ เสริมสร้างความเข้าใจใน ระเบียบและกฎหมายด้านการท่องเที่ยว

2.2 ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมศึกษาในแหล่งท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมศึกษาในแหล่งท่องเที่ยว คือ ควรมีการรักษาและอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวของเกาะสมุย ควรรักษาความสะอาดของสภาพแวดล้อมและจัดการขยะให้เหมาะสม ควรมีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวของเกาะสมุย และควรมีการปรับปรุงสภาพพื้นที่ที่เหมาะสม เช่น การปลูกต้นไม้ ดอกไม้เพื่อเพิ่มความสวยงามสภาพแวดล้อมของเกาะสมุย ซึ่งสอดคล้องกับปาริณตสิ่งศักดิ์ตระกูล และพัชรินทร์เสริมการดี (2556) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของชุมชนบ้านทุ่งมะปราง อำเภอกวนโดนและบ้านโดนพานัน อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล พบว่าแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ชุมชนบ้านทุ่งมะปราง อำเภอกวนโดนและบ้านโดนพานัน อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูลควรคำนึงถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวและศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว คือ ด้านแหล่งท่องเที่ยวควรปรับปรุงความสะอาดและภูมิทัศน์ให้สวยงาม และสร้างจุดเด่นโดยการนำธรรมชาติมาเสนอเป็นจุดขายและสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้นักท่องเที่ยวและชาวบ้าน ด้านความพร้อมทางการท่องเที่ยวควรจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกจัดทำสื่อความหมายทางธรรมชาติและวัฒนธรรมและจัดเตรียมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นสำหรับการถ่ายทอดความรู้และเรื่องราวของแหล่งท่องเที่ยว และสอดคล้องกับ จุฑาธิปต์ จันทรเอียด และคณะ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ โดยชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง ตำบลศรีนาวา จังหวัดนครนายก พบว่า ควรมีการจัดอบรมมัคคุเทศก์ให้มีความรอบรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศและหลักการอนุรักษ์และมีความเชี่ยวชาญในเส้นทางของแหล่งท่องเที่ยวขึ้นให้มีจำนวนมากพอเพื่อที่จะได้มีความสามารถในการนำนักท่องเที่ยวไปท่องเที่ยวในแนวทางที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและสามารถอธิบายให้นักท่องเที่ยวเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรต่างๆอย่างเป็นระบบไปพร้อมกับการสร้างความสนุกสนานไม่น่าเบื่อ

2.3 ด้านการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนด้านการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว คือผู้ประกอบการควรประกอบธุรกิจโดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว ควรมีการจ้างงานคนในพื้นที่เกาะสมุย ตลอดจนสถานที่ควรมีการติดป้ายรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และสถานประกอบการไม่ควรประดับตกแต่งด้วยชิ้นส่วนของสัตว์ป่า สัตว์ทะเล และโบราณวัตถุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเทพ สิงห์หาพะ (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในมุมมองผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจที่พักแรม ให้คะแนนระดับความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนสูงกว่าผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว ในเรื่องด้านการเปิดโอกาสบุคคลในท้องถิ่นเข้ามาทำงาน และสอดคล้องกับ ปรรารถนา สติธวิภาวีและคณะ (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่อง โครงการศึกษาพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการพื้นที่และทรัพยากรเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะเต่า พบว่า ควรมีการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขนาดและศักยภาพพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวของเกาะเต่าเพราะว่าหากมีการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดได้ไม่เกิน 2,860 คนต่อวันก็จะส่งผลให้คุณภาพแหล่งน้ำดีขึ้นและปริมาณขยะจะลดลงร้อยละ 20-30

2.4 ด้านการพัฒนาการตลาด

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนด้านการพัฒนาการตลาดคือ สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวของเกาะสมุยควรมีหลากหลายรูปแบบให้เลือกตามความต้องการของนักท่องเที่ยว ควรปรับปรุงความพร้อมและมาตรฐานการบริการของสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวของเกาะสมุยอีกทั้งควรปรับปรุงความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้ตรงกับการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่และพนักงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรปรับปรุงการในการให้บริการด้วยการเอาใจใส่ลูกค้า หน้าที่ยิ้มแย้ม พุดจาไพเราะ และรวมไปถึงประชาชนในพื้นที่เกาะสมุยควรปรับปรุงอัธยาศัยในการต้อนรับนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑาธิปต์ จันทรเอียดและคณะ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ โดยชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง ตำบลศรีนาวา จังหวัดนครนายก พบว่าควรพัฒนากิจกรรมทางการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวสามารถเลือกในกิจกรรมของตามความเหมาะสมของทักษะและเวลาการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว และควรพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกคือเพิ่มเส้นทางเดินรถสาธารณะเพื่อเข้าออกแหล่งท่องเที่ยวโดย

เชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวในตำบลต่างๆ และแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียง และควรพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นใน พื้นที่เพื่อการใช้ประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่และเพื่ออำนวยความสะดวกต่อนักท่องเที่ยว และควรกำหนดปฏิทินการท่องเที่ยวตำบลศรีนาในในแต่ละเดือน โดยนำเสนอข้อมูลผ่าน ระบบสารสนเทศ Social Media หรือ รูปแบบอื่นๆ ที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย

2.5 ด้านการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนด้านการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวคือ ประชาชนในพื้นที่เกาะสมุยท่องเที่ยวควรเข้าร่วมการค้นหาและสาเหตุของปัญหา ร่วมการวางแผนในโครงการหรือแผนงาน ร่วมปฏิบัติตามแผนหรือกิจกรรม ร่วมการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรท่องเที่ยว ร่วมติดตามและประเมินผลของโครงการหรือกิจกรรม รวมถึงประชาชนในพื้นที่เกาะสมุยควรมีโอกาสในการเข้าร่วมลงทุนธุรกิจท่องเที่ยวของเกาะสมุยตามขีดความสามารถของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับเสาวคนธ์ เหลืองทองคำ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน: กรณีศึกษาอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ด้านการค้นหาปัญหา ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการประชุมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเข้าร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน ด้านการวางแผน ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน/กิจกรรมต่างๆ ด้านการท่องเที่ยวที่เน้นความยั่งยืน และมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว ด้านการปฏิบัติกิจกรรม ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนิน กิจกรรมด้านการท่องเที่ยวและมีส่วนร่วมในการสนับสนุนลงทุนในด้านต่างๆ เช่น กำลึงกายกำลึงใจ หรือกำลึงทรัพย์ ด้านการติดตามและประเมินผล ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการติดตามและร่วมหาแนวทาง ในการปรับปรุงการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว และมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ด้านการท่องเที่ยว และยังคงสอดคล้องกับ

2.6 ด้านการพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนด้านการพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว คือควรจัดทำสื่อ เช่น คู่มือแผ่นพับ หรือมีเจ้าหน้าที่บริการให้ความรู้เพื่อสร้างจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงควรมีเส้นทางการศึกษาธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว เช่น นั่งช้าง เดินป่า ไร่บริการเพื่อให้เกิดความตระหนักและจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวของเกาะสมุย ซึ่งสอดคล้องกับนิตยา งามยิ่งยง (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ชุมชนบริเวณริมฝั่งคลองดำเนินสะดวก ในจังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดราชบุรี พบว่า ควรสร้างความร่วมมือและสร้างจิตสำนึกสาธารณะโดยการปลูกจิตสำนึกของ ทุกภาคส่วน ได้แก่ นักท่องเที่ยว ชุมชน เกษตรกร ผู้ประกอบการในพื้นที่ ให้มีการตระหนักถึงการรักษาคุณภาพ ของคลองดำเนินสะดวก ที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญและสอดคล้องกับ เกกิงศักดิ์ ชัยชาญ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ควรสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนโดยเฉพาะในท้องถิ่นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวรู้จักในแหล่งท่องเที่ยวที่ตนอยู่ โดยการช่วยและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการดูแลสถานที่ท่องเที่ยว อนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น มีจิตสำนึกในการรักษาสภาพแวดล้อม มีจิตคิดเป็นเจ้าบ้านโดยให้ ความช่วยเหลือดูแลนักท่องเที่ยวที่มาเยือนตลอดเวลาอย่างเอื้ออาทร จริงใจ มองประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าส่วนตัว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การออกนโยบายหรือโครงการต่างๆในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะสมุยรัฐควรลงพื้นที่และให้ความสำคัญแก่ประชาชนในท้องถิ่นผู้เป็นเจ้าของทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยรัฐจะต้องพยายามและเข้าถึงประชาชนในท้องถิ่นและรณรงค์ให้ประชาชนที่เป็นเจ้าของพื้นที่เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยรัฐควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการเสนอแนะปัญหา การวางแผน การดำเนินการและการติดตามและประเมินผล ซึ่งถ้าหากรัฐได้เข้าถึงและเปิดโอกาสเข้าใจถึงความต้องการของประชาชนแล้วจะส่งผลให้นโยบายหรือโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวประสบความสำเร็จและได้รับความร่วมมือจากประชาชน อีกทั้งรัฐต้องขอความร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้ง

ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ฝ่ายการเมือง ราชการ เพื่อที่จะทำให้เกิดเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ เกาะสมุย และประเทศชาติ

2. รัฐควรเคร่งครัดและบังคับใช้กฎข้อบังคับให้เข้มงวดชัดเจน ในการลงโทษกับ ผู้ที่กระทำผิดในเรื่องปัญหาการรุกล้ำ ที่ดิน บุกรุกชายหาดและการก่อสร้างที่ผิดกฎหมาย ของประชาชนหรือผู้ประกอบการธุรกิจในพื้นที่ และเร่งสร้าง ความเข้าใจแก่ผู้ประกอบการ ประชาชนในท้องถิ่น รวมไปถึงนักท่องเที่ยว เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดมีความรู้ความเข้าใจถึงนโยบายของ ภาครัฐ

3. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องต้องมีการกำหนดและวางแผนอย่างเป็นระบบ สรรหาบุคลากรที่มีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยตรงจากคนในพื้นที่เกาะสมุยเพราะจะได้เกิดเป็นความต่อเนื่องและง่ายต่อการเข้ามาขับเคลื่อนในเรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรการท่องเที่ยว และง่ายต่อการเข้าพูดคุยกับผู้นำชุมชน ประชาชนและผู้ประกอบการ ในพื้นที่ เกี่ยวกับ เรื่องการตรวจสอบความอุดมสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศในพื้นที่ ประชาสัมพันธ์ ธรรมชาติ เรื่องการ อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ทุกคนในพื้นที่ตระหนักเห็นถึงความสำคัญของธรรมชาติที่มีต่อการท่องเที่ยว โดยมีการบูร ณาการในการพัฒนาและขับเคลื่อนอย่างจริงจัง ต่อเนื่องเพื่อให้เกิดเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ต่อเนื่องและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. หน่วยงานภาครัฐควรลงมามีการจัดทำข้อมูลประชากรแฝง เพราะประชากรกลุ่มนี้ส่วนใหญ่อาศัยตามแหล่งท่องเที่ยวที่มี ชื่อเสียงในเกาะสมุย ทำให้เกิดเป็นชุมชนแออัดและทำให้เกิดปัญหาเรื่อง การทิ้งขยะ ปล่องน้ำเสีย จากชุมชนเหล่านี้ทำให้ส่งผลกระทบต่อ ภาพลักษณ์ที่ไม่ดีต่อการท่องเที่ยวเกาะสมุยรวมถึงเป็นการทำลายสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่าง ยั่งยืนของเกาะสมุย

2. เกาะสมุยมีรายได้หลักมาจากการท่องเที่ยวเพราะฉะนั้นหน่วยงานรัฐควรเข้ามาพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน เพราะในเกาะสมุยมี 118 ชุมชนแต่ละชุมชนก็จะมี ความแตกต่างกัน คือมีความหลากหลายด้วยบริบทของพื้นที่และมีแหล่ง ท่องเที่ยวแตกต่างกัน

3. ควรจัดทำปฏิทินท่องเที่ยวของเกาะสมุยเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ทราบถึงเทศกาลหรือกิจกรรมในแต่ละเดือนของเกาะสมุย ซึ่งกิจกรรมเหล่านั้นควรจัดทำให้เกิดความต่อเนื่องเกิดรับรู้ที่แพร่หลาย

4. ประชาชนควรมีส่วนร่วมในทุกด้านในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะสมุยและมีจิตสำนึกในการรักเกาะสมุยให้ มากกว่าเดิม

5. หน่วยงานของรัฐควรจัดหาที่จอดรถสาธารณะและทางลงหาดสาธารณะให้กับนักท่องเที่ยว

6. ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวควรปรับราคาค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้ถูกลงเพื่อเพิ่มโอกาส ให้นักท่องเที่ยวชาวไทยสามารถขึ้นชมและรับรู้ถึงความสวยงามของเกาะสมุย

7. ผู้ประกอบการธุรกิจเรือเช่าเหมาลำของชุมชนไปตามเกาะต่างๆ ในเกาะสมุยควรมีการติดป้ายราคาบอกนักท่องเที่ยว และควรให้เป็นราคารามาตรฐานเท่ากัน

8. เกาะสมุยมีทรัพยากรการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมมากที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามา ท่องเที่ยว ดังนั้น ประชาชน ผู้ประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐควรช่วยกันดูแลและปกป้องรักษาไม่ให้ถูกทำลาย และควรฟื้นฟู ดูแลให้ดีกว่าเดิม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะสมุยเพื่อได้ทราบถึงปัญหาและนำผลการวิจัยนั้นมาเป็น แนวทางในการจัดทำแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะสมุย

2. ควรศึกษาวิจัยถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเกาะสมุยเพื่อจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนและกำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุย
3. ควรศึกษาวิจัยถึงความสำเร็จในการนำนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะสมุยไปปฏิบัติเพื่อจะได้ทราบว่านโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวที่นำไปปฏิบัติมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับปัจจุบันหรือไม่
4. ควรศึกษาวิจัยถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะสมุยเพื่อจะได้นำปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้กำหนดนโยบายและผู้ดำเนินนโยบายไปปฏิบัติในการวางแผนและกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะสมุยให้ยั่งยืนต่อไป
5. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ สมรรถนะของเจ้าหน้าที่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติที่ส่งผลต่อความสำเร็จของนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะสมุย โดยศึกษาวิจัยในประเด็น ทักษะ ความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะเฉพาะ และทัศนคติที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ว่ามีลักษณะอย่างไรจึงจะทำให้นโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะสมุยประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบนโยบายโดยตรง นำไปอบรม พัฒนาสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา. *สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวเดือนกันยายน 2562*. สืบค้น 15 ธันวาคม 2562, จาก https://www.mots.go.th/download/article/article_20191022143343.pdf.
- จันทร์จิรา สุขบรรจง. (2559). *การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง*.
- วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- จุฑาธิปต์ จันทร์เอียด และคณะ. (2562). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ โดยชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง ตำบลศรีนาวา จังหวัดนครนายก. *วารสารสหศาสตร์ศรีปทุม ชลบุรี*, 5(1).
- เถกิงศักดิ์ ชัยชาญ. (2556). *การพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. รายงานการวิจัย สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- เทศบาลนครเกาะสมุย. *ข้อมูลพื้นฐาน*. สืบค้น 21 กันยายน 2562, จาก <http://www.kohsamuicity.go.th/content/general.pdf>
- นิตยา งามยิ่งยง. (2560). *แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ชุมชนบริเวณริมฝั่งคลองดำเนินสะดวก* ในจังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดราชบุรี. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 11(1), 149-166.
- ประภัสสร โยธารักษ์ และกิตติ บุญนาค. (2557). *การนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ กรณีศึกษา อำเภอ เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ปรารถนา สถิติวิภาวีและคณะ. (2556). *โครงการศึกษาพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการพื้นที่และทรัพยากรเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเกาะเต่า*. รายงานการวิจัยสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล และพัชรินทร์ เสริมการดี. (2556). *การศึกษาศักยภาพและแนวทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนบ้านทุ่งมะปราง อำเภอควนโดนและบ้านโดนปาหนัน อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล*. *สุทธิปริทัศน์*. 27(83), 97-112.
- คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2564)*. สืบค้น 21 กันยายน 2562, จาก https://mots.go.th/download/article/article_20170320150102.pdf.
- พรไพลิน ทวยเจริญ และอภิรัตน์ กังสดารพร. (2562). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน ใน อ.เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี*. การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 14 ปีการศึกษา 2562, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

- พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์. (2560). การศึกษาศักยภาพทางการท่องเที่ยวและจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่
เกาะพะงัน. รายงานฉบับสมบูรณ์. ชุดโครงการการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแบบบูรณาการ
ของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
พิศมัย จารุจิตติพันธ์. (2557). ศักยภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเกาะสมุย.
วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 17(1), 131-150.
- วิชชุดา ให้เจริญ. (2554). แนวทางการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืนทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตภูมิทัศน์ศึกษา
อ.เกาะสมุย จ. สุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ศิรินันท์ พงษ์นรินทร์, โอษฐ์ญา บัวธรรม และชัชญา ยอดสุวรรณ. (2559). แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยว
อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
9(1), 234-259.
- สิริภัทร โชติช่วง และคณะ. (2560). การรับรู้ภาพลักษณ์เกาะสมุยสีเขียว. วารสารการจัดการสมัยใหม่, 15(1), 86-96.
- สุถี เสริฐศรี. (2557). แนวทางการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในชุมชนคลองโคน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม.
วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สุเทพ สิงห์มาพะ. (2560). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในมุมมองของผู้ประกอบการท่องเที่ยวและองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ตำบลกลมา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์,
3(2), 110-124
- เสาวคนธ์ เหลืองทองคำ. (2558). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน: กรณีศึกษาอำเภอปรางค์บุรี
จังหวัดพระจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อิสระพงษ์ พลธานี และอุมาพร บุญเพชรแก้ว. (2560). องค์ประกอบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลเกาะหมาก
จังหวัดตราด. ศิลปะศาสตร์ปริทัศน์. 12(24), 95-102.
- เอกชัย ชำนินา และศรดา สมพอง. (2019). การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ของจังหวัดภูเก็ต.
วารสารมหาจุฬานาครทรรศ. 6(5), 2651-2670.
- Eber, S. (1993). *Beyond the Green Horizon: A Discussion Paper on Principles for Sustainable Tourism*.
London: WWF and Tourism Concern.

The banner features the RCIM Graduate School logo on the left, which includes a stylized 'RCIM' and the text 'เปิดรับสมัครในพื้นที่'. The main text in the center reads 'รับสมัครนักศึกษาใหม่' (New Student Recruitment) and 'บริหารธุรกิจ - รัฐประศาสนศาสตร์' (Business Administration - Public Administration). On the right, it mentions 'วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (มหาวิทยาลัยของรัฐ)' (Innovation Management College, Rajabhat Thanyaburi (Public University)). Below this, two columns of programs are listed: 'ปริญญาโท MBA & MPA' and 'ปริญญาเอก DBA & DPA'. At the bottom, the website 'http://www.rcim.in.th' is provided, along with contact numbers: '092-442-7000 (หัวหน้า)' and '092-442-8000 (สาขา)'.

RCIM
เปิดรับสมัครในพื้นที่

รับสมัครนักศึกษาใหม่
บริหารธุรกิจ - รัฐประศาสนศาสตร์

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
(มหาวิทยาลัยของรัฐ)

สาธิตา
หัวหน้า

ปริญญาโท
MBA & MPA

ปริญญาเอก
DBA & DPA

<http://www.rcim.in.th>

092-442-7000 (หัวหน้า)
092-442-8000 (สาขา)